

PANDEMIYADAN KEYINGI DAVRDA TURIZMNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLI YO‘LLARI

Bobojonova Madina Jumanioyoz qizi
Osiyo xalqaro universiteti magistri

Annotatsiya: Ushbu moqolada butun dunyoni sarosimaga solgan pandemiyaning agroturizm va uning infratuzilmasini rivojlantirish yo‘llari haqida tahlillar yuritilgan.

Kalit so‘zlar: agroturizm, marketing, reklama, transport, sayyohlar, turizm, hududlar

Turizmni tashkil etishda muhim bo‘lgan infratuzilmalardan biri bu tashish xizmati hisoblanadi. Shuning uchun ham turizmni rivojlantirishda transport xizmatlari muhim o‘rin egallaydi. Chunki transport xizmatlari qanchalaik yaxshi yo‘lga qo‘yilgan bo‘lsa sayyohlarning o‘z sayohatini yuqori darajada tashkil etilishi va ularning ehtiyojlari qondirilish darajasi yuqori bo‘lishi ta‘minlanadi. Bugungi kunda respublikamizda turistlarga xizmat ko‘rsatishda zamonaviy transportlardan keng foydalanilmoqda.

O‘zbekistondagi turistik korxonalarda qulay va komfort avtodor va mikroavtodorlardan keng foydalanilmoqda. Bir davlatdan ikkinchi davlatga borishlari uchun charter reyslar tashkil etilmoqda. Faqat ayrim viloyatlardagi turistik korxonalarda ham turistlarga xizmati ko‘rsatuvchi transport xizmatlari holati yaxshilansa, ushbu hududlarda ham turizmni rivojlantirishning keng imkoniyatlari yaratilgan bo‘ladi.

O‘zbekistonda transport tashkilotlarining ayrimlarigina GAT tizimidan foydalangan holda xizmat ko‘rsatadi. Ularning asosiy qatlami Toshkent shahrida bo‘lib, asosiy qismi taksi xizmatini ko‘rsatuvchi korxonalar zimmasiga tog‘ri keladi. Bunga misol qilib «My Taxi», «Easy taxi», «Yandex taxi» va boshqa transport tashkilotlarini aytish mumkin. Xizmat ko‘rsatish talablariga javob bera oladigan shunday taksi xizmatlari sifatida «My taxi», «Easy taksi» va «YOKO Taxi» xizmatlarining faoliyati tahlili olib borildi. Hozirgi pandemiya sharoitida bunday online transport xizmatlarini ko‘rsatish nafaqat qulay, balki xavfsiz ham hisoblanadi. Ayniqsa online xizmat ko‘rsatish jarayonida kontaktsiz to‘lov tizimi qo‘llanilishi sanitariya-epidemiologik jihatdan yo‘lovchilarning xavfsizligini to‘liq ta‘minlay oladi.

O‘zbekistonda mustaqil sayyohlar oqimini oshirish maqsadida joriy etilgan 86 davlat uchun vizasiz rejim va 53 ta davlat fuqarolari uchun “electron viza”ni joriy etilishi turistik mamlakatda turizm infratuzilmasini takomillashtirish va rivojlantirishni jadallashtirishni talab etmoqda. Shu bois hududlarda transport infratuzilmasini ham birinchi navbatda takomillashtirish masalasi dolzarb bo‘lib qolmoqda. Prezidentimiz pandemiya sababli turizm sohasi uchun 2020-yil oxirigacha berilgan imtiyoz va preferensiyalarni 2021-yil oxiriga qadar uzaytirish, aholi uchun transport va mehmonxona xizmatlari bo‘yicha chegirmalar berib, ichki turizmni ommaviy tashkil etish muhimligini ta‘kidlaganlaridek, ichki turizmda mustaqil sayohatchilar uchun xavfsiz transport xizmatlarini takomillashtirish ham muhim hisoblanadi.

Yuqoridagilardan kelib chiqqan holda O'zbekistonda transport xizmatlarini ko'rsatish bo'yicha davlat tomonidan katta e'tibor qaratilmoqda. Ko'rsatilayotgan transport xizmatlari xalqaro standartlarga to'la mosligini ta'minlash maqsadida xalqaro transport xizmatlarini ko'rsatish standartlarini o'rganib chiqqan holda mamlakatdagi transport korxonalarining xizmat ko'rsatish imkoniyatlaridan kelib chiqib milliy standartni ishlab chiqish, shuningdek, shu standartlarga mos transport xizmatlarni joriy etish uchun transport xizmatlari ko'rsatuvchi korxonalar va ularning xodimlariga xalqaro standartlarni o'rgatish, master-klasslar, seminar-treninglarni tashkil etish va ularda ishtirok etishini ta'minlash maqsadga muvofiqdir.

Bundan tashqari, O'zbekiston turistik hududlarida, keyinchalik butun mamlakatda mavjud imkoniyatlarni inobatga olgan holda rivojlangan mamlakatlar online transport xizmatlarini ko'rsatish tajribasini qo'llash turizmni barqaror rivojlantirishga asos bo'la oladi. Hozirda Toshkent shahrida jamoat transportlarida elektron chiptalar tashkil etilgan bo'lib, to'liq transport yo'nalishlarini qamrab olmagan. Bundan tashqari elektron chiptalardan to'liq foydalanish uchun transport vositalarida yetarli sharoitlar hozirlanmagan.

Shuningdek, aholining aksariyati elektron chiptalardan foydalanish afzalliklari haqida ma'lumotga emas. Shu sababli elektron chiptalardan foydalanish qulayliklari va afzalliklarini ommaga keng targ'ib qilish maqsadga muvofiq.

Yurtimiz aholisi va turistlarning harakati cheklangan payt hunarmandlar faoliyati, mahsulot realizatsiyasi ham turib qolgani aniq. Ammo mamlakat iqtisodiyotini oyoqqa turg'izadigan sohalardan biri turizm ekanligini unutmaslik va qo'l qovushtirib o'tirmasdan, xaridorlarni jalb qilish yo'llarini izlashni davrning o'zi ko'rsatib turibdi.

"Ilm, ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili"da raqamli texnologiyalarni tadbiq qilish uchun yaratilgan imtiyozlardan foydalanib, hunarmandlar faolligini oshirish, ijtimoiy tarmoqlarda o'z mahsulotlarini reklama qilish, onlayn savdo platformalariga ulanish, xorijga to'g'ridan to'g'ri sotish imkoniyatini yaratish bo'yicha malakalarni hosil qilish aholi daromadlarini sezilarni ko'payishiga imkon beradi.

Hukumat tomonidan soha rivoji uchun turli imtiyoz va rag'batlantirish mexanizmlari qator hujjatlarda o'z aksini topmoqda. Xususan, Prezidentimizning 2019 yil 28 noyabrdagi "Hunarmandchilikni yanada rivojlantirish va hunarmandlarni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarorining 7-bandida 2020 yil 1 yanvardan boshlab 2023 yil 1 yanvarga qadar Milliy katalog va Reestrda kiritilgan hunarmandlar uchun kalendar` yili davomida hunarmandchilik mahsulotlarini (ishlar, xizmatlar) sotishdan tushgan tushumi 100 mln so'mdan oshgan, biroq 1 mlrd so'mdan ko'p bo'lmagan miqdori uchun yakka tartibdagi tadbirkorlar tomonidan yagona soliq to'lov stavkasi 2 foiz miqdorida to'lanadigan bo'ldi.

Demak, asosiy maqsadimiz O'zbekistonga ham mustaqil turizmni yanada takomillashtirish yo'llarini ishlab chiqish va uni amalda tadbiq etishdan iboratdir. Mustaqil turizm nafaqat sayyohlarga balkim mamlakatdagi turizm sohasida faoliyat olib borayotgan barcha turistik tashkilotlarga erkinlikni bag'ishlaydi, ularni erkin ijod

qilishiga undaydi va bu tashkilotlar faqatgina turistik korxonalarga bog'lanib qolmasligiga olib keladi. Mustaqil turizm – sayohatchi va turistik tashkilot o'rtasida to'g'ridan-to'g'ri aloqani o'rnatadi va mustaqil ravishda kelishuvga erishiladi. Birinchi navbatda biz mustaqil turizm degani nima, qanday shakllangan va uning afzallik tomonlarini ko'rib chiqishimiz lozim.

Mustaqil turizm – turistlar tomonidan turoperatorlar va turagentlar ishtirokisiz mustaqil ravishda tashkil etiladigan sayohatdir. Shunga qaramay, mustaqil turizm yanada kengroq tushunchadir, chunki sayohat muayyan maqsad va marshrutga ega bo'lishni nazarda tutadi, mustaqil turizm esa mustaqil ravishda tashkil etilgan dam olish maskanida statik yashashni yoki, masalan, tashkiliy masalalarni mustaqil ravishda hal qilish bilan bog'liq faol turizmning turli shakllarini nazarda tutishi mumkin. Shuning uchun, "mustaqil turizm" atamasi falsafiy ma'nolarga ega bo'lgan sayohatdan farqli o'laroq, kengroq va amaliy ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Туризм тўғрисидаги қонун, қонунчилик палатаси томонидан 2019-йил 16-апрельда қабул қилинган).
2. Кротов А. В. Как путешествовать без денег? — Москва: Алгоритм, 2017. — 400 с. — ISBN 978- 5-906914-35-4.
3. Основы туризма: учебник / коллектив авторов; под ред. Е.Л. Писаревского. — М.: Федеральное агентство по туризму, 2014. — 384 с.
4. Александрова А.Ю. Международный туризм: учебник / А.Ю. Александрова. — 2—е изд. перераб. и доп. — М. : КНОРУС, 2018. — 464 с.
5. Лойко О. Т. Туризм и гостиничное хозяйство: Учебное пособие./ О.Т. Лойко - Томск: Изд-во ТПУ, 2017. —152 с

ILMIY NASHRLAR MARKAZI